

SÅ RENGÖRS SKJUTBANAN

© Svenska Skyttesportförbundet
Efter "Sådan rengøres skydebaner" av De Danske Skytteforeninger.
Tryck: Ågrenshuset 2014

Så rengörs skjutbanan

Svenska Skyttesportförbundet ger ut detta häfte om hur man rengör en inomhusskjutbana. Materialet är framtaget av De Danske Skytteforeninger och vi har fått deras tillstånd att göra denna svenska bearbetning.

Att ha kontroll på städningen är viktigt i en tid där stort fokus ligger på allt hälsofarligt som man kan få i sig. Föreningarna ska vara uppmärksamma på att inredningen och rengöringen av skjutbanan hänger tätt ihop. En dålig inredning och olyckliga val av material kan komplicera städningen. Omvänt kan bra inredning med rätt material göra städningen enkel.

Ni som förening ska kunna erbjuda era medlemmar bra förhållanden så att deras hälsa inte äventyras. Läs därför detta häfte som innehåller rekommendationer om:

- Inredning av skjutbanor
- Rengöring av skjutbanor
- Personlig hygien
- Utomhusbanor

Optimal inredning

Ytan på golv, väggar och tak

Är golv, väggar och tak gjorda av hårda och släta material kan det vara nödvändigt att ljuddämpa, t.ex. genom att taket kläs med 25 mm akustikplattor.

Golvet bör täckas med linoleum-, vinyl- eller gummigolv så att det är enkelt att städa regelbundet. Golvet kan även vara ett målat betonggolv.

Väggen vid skjutplatsen och fram till cirka 1 meter framför utsuget kan ljuddämpas med tvättbara akustikplattor som är 30-50 mm tjocka – det kan till exempel vara *Ecophon Wall Panel* eller akustiskt gips som *Gyptone Sixton 60*. Resten av skjutbanan kläs med 25 mm tjocka akustikplattor eller akustiskt gips som *Gyptone Sixton 60*.

Skjutplatsen

Enligt säkerhetskraven ska det vid pistolskytte finnas en skärm som skiljer skjutplatserna åt. Skärmen bekläs med rengöringsvänlig yta på båda sidor.

Bordsskivan kläs med ett rengöringsvänligt och halkfritt material – till exempel 4 mm gummibeläggning.

Ventilation

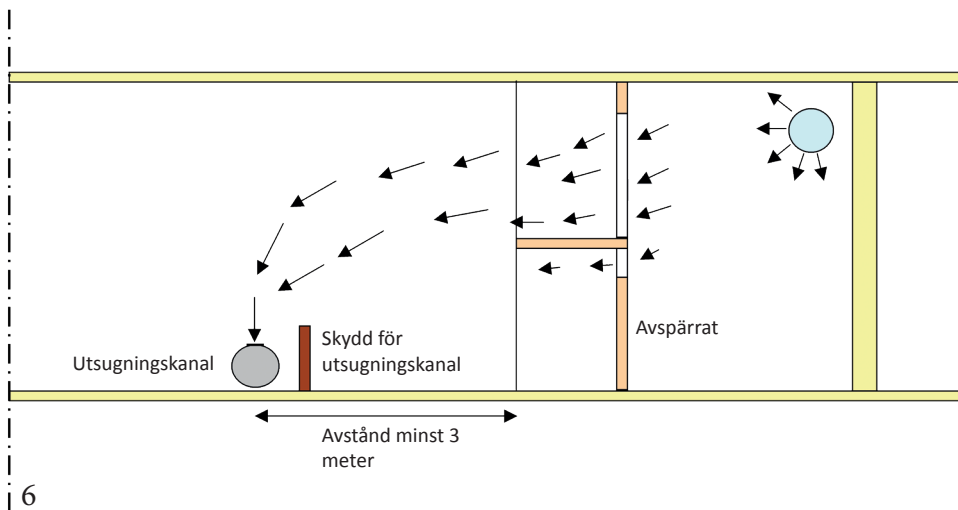
Vid skjutning bildas det nitrösa gaser, kolmonoxid, blydamm och annat damm. Denna form av luftförorening kan orsaka besvär om du under en längre tid vistas på en skjutbana där det skjuts. Det är därför ett krav att skjutbanor är utrustade med mekaniskt balanserad ventilation som säkerställer tillräcklig luftgenomströmning genom utsugning av förorenad luft och tillförsel av frisk luft.

Inblåsningen ska ske genom en egen "inblåsningpåse" (dysstrumpa eller VSR dyskanal) som monteras under taket bakom skytten, nära skjutplatsen. För att få en så jämn fördelning av inblåsningssluchten som möjligt, och samtidigt undvika luftvirvlar, ska inblåsningpåsen täcka hela rummets bredd.

Inblåsningssluchten bör inte användas till uppvärmning/kylning av lokalen, utan ska hålla samma temperatur som den i lokalen.

Utsugningskanalen ska monteras på eller i golvet, 3 meter framför skjutplatsen. Utsugningskanalen utrustas med ett galler per skjutplats. Gallren ska vara ställbara för att säkerställa att samma mängd luft sugs ut genom alla galler. Utsug ska även finnas vid kulfåget.

Exempel

Skjutbanan ska städas regelbundet

På skjutbanor finns det många ställen som ska städas. Det ska städas både vid kulfånet och vid skjutplatsen, liksom på skjutbord och skiljeväggar. Väggar och golv samt ventilationsanläggning ska också hållas rena.

Det är extra viktigt att det regelbundet genomförs grundlig städning runt skjutplatsen, för att minimera förekomsten av bland annat blydamm och oförbrända krutrester. Det bästa är att använda vatten och rengöringsmedel på alla ytor.

Golvet ska INTE sopas - blydamm virvlar då runt. Golvet ska dammsugas och fuktmoppas. Använd en gnistfri industridammsugare med ett HEPA-filter som är ett tätare filter än normala filter.

OBS! Golvet framför skjutplatsen, där det finns oförbrända krutrester, ska städas med våtmetod.

Ventilationsanläggningen ska rengöras. Inblåsningsspåsarna i ventilationsanläggningen bör tvättas en gång om året och filter bör antingen rengöras eller bytas varje år. Det är praktiskt att ha två uppsättningar inblåsningsspåsar så att underhållet kan ske utan avbrott i verksamheten.

Vid städmoment som innebär att damm kan virvla upp bör andnings-skydd bäras.

FÖLJANDE DELAR SKA GÖRAS RENA:

- Golvet vid skjutplatsen görs rent med våtmetod
- Bordet vid skjutplatsen
- Avskärmning mellan skjutplatser
- Väggar bör tvättas eller dammsugas regelbundet – från skjutplatsen till 1 meter efter ventilationsanläggningen
- Alla väggar bör tvättas minst en gång per år
- Inblåsningsspåsarna till ventilationen bör tvättas minst en gång per år

Personlig hygien är viktigt

Vi rekommenderar att ni som förening arbetar för att skyttarna ska få det till en rutin att tvätta händerna varje gång de har skjutit. Häng gärna upp ett plakat som påminner skytten om det.

En undersökning har visat att blydamm förflyttas. Blyet kan sitta på händer och fötter, och transporteras på det sättet runt i lokalerna. Därför är rengöring och personlig hygien viktigt.

TVÄTTA HÄNDERNA

Vi rekommenderar att skyttar tvättar händerna efter skjutning – även efter luftvapenskytte. Detta gäller särskilt för barn, som är känsligare mot bly.

Utomhus

I allmänhet kräver en skjutbana utomhus ingen särskild städning. Skiljeväggar och skjutbord kan dock hanteras enligt tidigare beskrivning vad gäller val av material samt rengöring.

En typ av skjutbana kräver dock speciella åtgärder och det är när man skjuter genom en ljuddämpad tunnel. Oförbrända krutrester samlas i tunneln och detta medför brandfara där branden kan utvecklas explosionsartat.

För att underlätta städningen gäller det även här att välja rätt material. Väggar i ljudfälla och bafflar bör utformas av bullerdämpande och brandsäkert material exempelvis träullit eller stenull som kläs med glasfiber- eller geoduk för att underlätta rengöringen. Materialet närmast skytten måste också klara tryckstötar och vibrationer från mynningssmällen utan att gå sönder eller brytas ner.

Om ljudfällan har anlagts på marken måste marken under ljudfällan dräneras väl. Täcker man därefter botten med ca 300 mm grovt stenkross kan man spola ner de oförbrända krutrester som hamnat i botten på ljudfällan.

ALLMÄNT

Föreningens styrelse ansvarar för att minimera hälsorisker – både i skjuthallen och i övriga lokaler.

Allt avfall, så väl miljöfarligt som ofarligt, ska hanteras på ett riktigt sätt. Kommunens miljömyndighet och återvinningsföretag kan upplysa om vad som gäller i er kommun.

GODA RÅD

Vi rekommenderar att alla föreningar inför städrutiner. Det är viktigt att försäkra sig om att det regelbundet blir städat på alla nödvändiga ställen.

Föreningen kan hänga upp ett protokoll där det framgår när det senast städades och av vem. Föreningen kan göra ett avtal med någon som ansvarar för städningen.

Om föreningen behöver tips och råd, kontakta Svenska Skyttesportförbundet via www.skyttesport.se.

LITTERATUR

Vitbok – bly i kulfång

Råd ang ventilation (Janne Kjellsson)

Måttboken Skytte

SäkB Civilt skytte

